

REGIONAL VETERANPLAN FOR KONGSVINGERREGIONEN

Forord

Kongsvingerregionen består av kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes. Sammen har vi utarbeidet Regional veteranplan. Målet med planen er at kommunene på en bedre måte skal anerkjenne, vareta og følge opp våre veteraner.

Siden 1947 har 100 000 nordmenn tjenestegjort i internasjonale operasjoner på vegne av Norge. Dette omfatter 100 operasjoner på fire kontinenter. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40 000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet. Etter 1978 er det 436 fra Kongsvingerregionen som har vært ute i tjeneste. Listene fram til -78 er ufullstendige.

Kommunene spiller en sentral rolle i anerkjennelsen og ivaretagelsen av veteranene. Det er på kommunalt nivå utfordringene og ansvaret ligger, for å sikre at alle får den hjelpen og støtten hver enkelt trenger og har krav på. I praksis er det i kommunene utøvelsen av det felles samfunnsansvaret vil komme til uttrykk.

ANERKJENNELSE

Det er kommunenes ansvar å vise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har gjort gjennom sin deltakelse i internasjonale operasjoner. Det kan være ulike oppfatninger om grunnlaget for norsk deltakelse i krig og konflikt. Uavhengig av dette fortjener den enkelte anerkjennelse og respekt for viljen til å risikere liv og helse for landet.

SEREMONIER OG MARKERINGER

Seremonier og offentlige markeringer er et viktig og synlig uttrykk for samfunnets anerkjennelse av både innsatsen og den enkelte veteran. Dette bidrar til å ivareta historien og knytter bånd mellom Forsvaret og samfunnet. Lokale markeringer er av betydning for å favne flest mulig og bidrar til å synliggjøre at veteraner også er en del av lokalsamfunnet.

8. mai er Norges frigjørings- og veterandag. Dette er den viktigste dagen for å markere anerkjennelse for veteraner fra andre verdenskrig og samtidig trekke linjene frem til dagens veteraner.

FN-dagen 24. oktober markeres ofte på skolene. Her er det mulig å fortelle om Forsvarets rolle i FNs fredsbevarende operasjoner og anerkjenne de veteraner som har deltatt i FN-oppdrag for Forsvaret. Kommunen kan vurdere en lokal markering av dette ut over det som gjøres på skoler i forbindelse med dagen. Her bør i så fall lokale veteraner inviteres.

Forsvarets minnedag ble innført i 2007, etter ønske fra overlevende og pårørende. Denne gjennomføres årlig første søndag i november*. Minnedagen er for å minnes alt personell som har mistet livet i Forsvarets tjeneste. Dagen markeres ved Forsvarets avdelinger i Norge og utlandet.

Minnesmerker etter falne fra andre verdenskrig finnes i mange av landets kommuner. Ytterligere finnes det minnesmerker over falne og innsatser fra eldre og nyere tid. Kommunen bør skaffe seg en oversikt over hvilke minnesmerker som finnes i egen kommune, samt vurdere hvilke man ønsker å bekranse i forbindelse med ulike markeringer. Det kan i tillegg vurderes andre arrangement denne dagen for å vise anerkjennelse. Det kan f.eks. være lunsj for veteraner, foredrag, konsert eller liknende.

TILTAK OM ANERKJENNELSE I KONGSVINGERREGIONEN

Bekransninger/markeringer

Minnesmerke	Ansvarlig	1.mai	8.mai	17.mai
Jerpsetbautaen	Vestmarka Vel			Vestmarka Vel
Svenskesteinen	Vestmarka Vel			Vestmarka Vel
Veteranbautaen krigen 1814, Vestmarka kirke	Eidskog kommune		Eidskog kommune	17. mai-komiteen
Bauta over falne 1940-45, Vestmarka kirke	Eidskog kommune		Eidskog kommune	17. mai-komiteen
Oberst Krebs-bauta, Skotterud	Eidskog kommune			17.mai-komiteen
Bauta over falne 1940-45, Magnor kirke	Eidskog kommune		Eidskog kommune	17. mai-komiteen
Bauta over falne 1940-45, Matrand kirke	Eidskog kommune		Eidskog kommune	Matrand Vel
Bauta over falne 1940.45, Grue kirke	Grue kommune	Grue arbeiderparti /Sivilforsvaret	X	FAU
Bauta over falne 1940-45, Domma bru	Grue kommune	Vestsiden arbeiderlag		Bjerke Vel
Lier-bautaen «Minde om dem som i 1808 og 1814 har kjempet for frihet og fedreland».	Kongsvinger kommune			Reserveoffiserforeningen
Rustad-bautaen. Til minne om kampene ved Rustad 17. april 1940.	Kongsvinger kommune			Reserveoffiserforeningen
Schiøtz-minnesmerke i Byparken	Kongsvinger kommune			
Kurer-bautaen, Austmarka.	Austmarka arbeiderlag			Markeres hvert 5. år. 17.mai-komiteen.
Bauta over falne 1940-45, Byparken	Kongsvinger kommune		Forsvaret	Forsvaret
Bauta-minnesstein til minne om våpenslippet natt til 22. mars 1945			Kongsvinger historielag	
*Unifilmonumentet, Kongsvinger festning	Forsvaret		Forsvaret	Forsvaret
Knut Delbekks bauta, Sand kirke	Nord-Odal kommune		Nord-Odal kommune	Nord-Odal kommune
Bauta over falne 1940-45, Sand kirke	Nord-Odal kommune		Nord-Odal kommune	Nord-Odal kommune
Veteranbauta krigen 1808-1814, Sand kirke	Nord-Odal kommune			Nord-Odal kommune
Bauta over falne 1940-45, Mo kirke	Nord-Odal kommune		Nord-Odal kommune	Nord-Odal kommune
Per Nylands bauta, Trautskogen kapell	Nord-Odal arbeiderparti	1. mai-komiteen		
Bauta over falne 1940-45, Strøm kirke	Sør-Odal kommune		Sør-Odal kommune	
Bauta over falne 1940-45, Ullern kirke	Sør-Odal kommune			Sør-Odal kommune
Bauta over falne 1940-45, Galgeberget	Sør-Odal kommune			Sør-Odal kommune
Konowstøtta, Kulturhuset Skogtun	Sør-Odal kommune			
	Åsnes			
	Åsnes			

*Markeres også 24. oktober.

Den enkelte kommune lager rutiner for vedlikehold og markering ved minnesmerkene.

8. mai – Frigjøringsdag og Veterandag.

Dagen skal markeres i hver av kommunene i Kongsvingerregionen med bekransning av minnesmerke(r). Kommunene bør også i samarbeid med lokale veteraner vurdere en lokal sammenkomst for veteraner.

Forsvarets Veteransenter Bæreia markerer 8. mai med flaggheis og kransnedleggelse hvert år.

FN-dagen 24. oktober.

Barnehager og skoler i Kongsvingerregionen skal markere FN-dagen. Tema for dagen kan være Fred, Barns rettigheter, etc. I skolen kan lokale veteraner benyttes i dette arbeidet.

Forsvarets veterankonsert, Kongsvinger festning.

Veterankonserten arrangeres hvert år i tilknytning til frigjørings- og veterandagen. Konserten arrangeres på Kongsvinger festning, er gratis og åpen for alle. HV-02 musikkorps deltar med andre artister. Forsvarets veteransenter står for arrangementet.

Representanter fra kommunene i regionen bør delta/være tilstede under veterankonserten.

Medaljeoverrekkelser

Veteraner som ikke har mottatt en medalje fra Forsvaret som anerkjennelse for sin tjeneste, kan søke om dette. Man kan også tipse om andre man mener har krav på medalje.

Kommunene skal bistå Forsvaret med praktisk gjennomføring rundt medaljeseremoni og -mottakelse. Det finnes to forskjellige medaljer for tjeneste i internasjonale operasjoner: Forsvarets operasjonsmedalje og Forsvarets medalje for internasjonale operasjoner. Det tildeles kun en av disse medaljene for en og samme tjeneste. Opplysningene som blir gitt i skjemaet avgjør hvilken medalje som blir tildelt.

Skjema for søknad om medalje finnes på: <http://itfn.no/f/medaljer/>

IVARETAKELSE

Kommunene er ansvarlig for at personer som er bosatt i kommunen skal tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For fastleger og ansatte i kommunens tjenester vil det være viktig å vite at årsaken til fysiske og psykiske helseplager kan være belastninger i tilknytning til internasjonale operasjoner, også når dette ligger langt tilbake i tid.

Forsvaret har en rekke tiltak rettet mot veteraner og deres familier. Samtidig har offentlige aktører og instanser en viktig rolle med tanke på anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av denne gruppen. Dette omfatter både kommunale tjenester, men også spesialisthelsetjenester, som medfører at den enkelte veteran kan oppleve å måtte forholde seg til en rekke ulike tjenesteytere gitt det behov de måtte ha.

I tillegg til dette kommer også det tilbudet frivillige organisasjoner måtte bidra med. Det kan være en kompleks og utfordrende oppgave å holde oversikt over det samlede tjenestetilbudet veteraner, kanskje i særdeleshet for veteraner som er skadde eller syke, har behov for av hjelpetiltak.

For å kunne avhjelpe denne situasjonen, og bidra til en helhetlig tjenesteyting, bør kommunene vurdere å opprette en veterankontakt. Dette vil gi veteranene en inngangsportale til kommunenes tilbud, være en ressurs for kommunenes ansatte og kunne lette samarbeidet mellom ulike kommuner, samt frivillige organisasjoner.

KOMPETANSEHEVING.

For å kunne anerkjenne, ivareta og følge opp veteraner og deres familier trenger man kunnskap om veteranene og deres utfordringer. Samtidig må man vite hvem som besitter kunnskap og kan være en ressurs for kommunene, samt hvem som kan bidra med kompetanseheving av kommunens ansatte.

I kortform kan det oppsummeres til informasjon/kunnskap, ressurser og kurs. I det følgende er det listet opp momenter som bør vurderes i en kommunal veteranplan.

Forsvaret har en rekke tiltak rettet mot veteranene og deres familier. Samtidig har offentlige aktører og instanser en viktig rolle med tanke på anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av denne

gruppen. Dette omfatter både kommunale tjenester, men også spesialisttjenester, som medfører at den enkelte veteran kan oppleve å måtte forholde seg til en rekke ulike tjenesteytere gitt de behov de måtte ha.

KOMMUNAL VETERANKONTAKT.

Ved å opprette en kommunal veterankontakt vil man kunne sikre at kommunene besitter en oversikt over hjelpetiltak, samt forankre kompetansen innenfor feltet. Dette innebærer ikke at kommunen nødvendigvis skal opprette en ny stilling, men kan ivareta dette gjennom å legge oppgaven til en allerede eksisterende stilling innenfor kommunens administrasjon. Et alternativ kan være å se på om en slik kontaktordning kan gjennomføres i samarbeid med lokale veteranorganisasjoner.

Etablering av en kommunal veterankontakt kan også sees i rammen av interkommunalt samarbeid der kommuner går sammen om å ivareta denne funksjonen.

Opprettelsen av en kommunal veterankontakt må nødvendigvis ikke være betinget av hvorvidt kommunen velger å vedta en kommunal veteranplan, men kan sees som et selvstendig tiltak for å lette tilgangen for veteraner til kommunen, som deres primære tjenesteyter.

Etableringen av en kommunal veterankontakt vil dessuten være et viktig tiltak i å koordinere og effektivisere kommunens samarbeid med sentrale aktører innenfor feltet, som Forsvarets veterantjeneste, de frivillige organisasjonene og de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).

KOMMUNEHELSETJENESTEN

Alle landets fastleger vil få tilsendt boken «Håndbok i militærpsykiatri» fra Forsvaret som et ledd i kompetanseoverføring fra Forsvaret til det sivile helsevesenet. Ved å ha kompetanse på dette feltet vil hjelpeapparatet lettere forebygge mer alvorlige problemer.

Informasjon om veteraner og internasjonale operasjoner:

- Forsvarets veterantjeneste og Forsvarets sanitet
- Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS)

Hvem kan kommunen støtte seg på (ressurser):

→ Forsvarets veteran­tjeneste

→ RVTS

Kurs for å gi kommunalt helsepersonell kompetanse på veteranrelaterte problemstillinger:

→ RVTS

SKOLE OG BARNEHAGE

For barn og ungdom vil fravær av foreldre over lengre tid kunne være en utfordring. Foreldres tjeneste i krigsområder vil kunne ytterligere forsterke barnets reaksjoner. Personell på skoler og i barnehager bør ha kompetanse på dette feltet slik at de er i stand til å yte den hjelpen og støtten barna trenger og være bevisst denne problematikken for å kunne forebygge og legge til rette i de tilfeller det er behov for dette. Skole og barnehage vil være avhengig av et

godt samarbeid med foreldrene. Kunnskap hos de ansatte vil kunne bidra til dette.

Informasjon om veteraner og internasjonale operasjoner:

→ Forsvarets veteran­tjeneste og Forsvarets sanitet

→ RVTS

Hvem kan kommunen støtte seg på (ressurser):

→ Forsvarets veteran­tjeneste

→ RVTS

→ Helsesøster og sosialrådgivere ved skolene (forutsatt at de har riktig kompetanse)

Kurs for å gi personell ved skoler og i barnehager kompetanse på veteranrelaterte problemstillinger:

→ RVTS

TILTAK OM IVARETAKELSE I KONGSVINGERREGIONEN

For å ivareta kommunenes ansvar i forhold til veteraner og deres familier vil kompetanseheving av ansatte i kommunene være viktig. Dette gjelder spesielt for følgende tjenesteområder:

- oppvekst,
- Kultur
- helse og omsorg
- NAV
- helsestasjon
- fastlege

Det legges opp til årlige fagdager. Det lages en plan med ulike temaer over en 5-årsperiode. Kommunene skal delta på fagdagene.

Regionrådet for Kongsvingerregionen er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av fagdagene.

Veterankontakt.

Den enkelte kommune skal etablere en veterankontakt. Veterankontaktene danner et nettverk som sammen besitter nødvendig kompetanse.

OPPFØLGING

Oppfølging vil alltid skje med bakgrunn i et definert behov. I denne sammenheng vil det kunne gjelde både veteranen som har deltatt i internasjonale operasjoner og dennes familie og pårørende. Forsvaret er pålagt en oppfølgingsplikt for sitt personell i ett år etter at de har kommet tilbake fra internasjonal tjeneste.

I de tilfeller der veteraner har fått problemer som følge av sin tjeneste i internasjonale operasjoner vil dette også kunne få følger for deres familie og pårørende. Problematikken kan være kompleks og involvere flere kommunale instanser. Samhandling og forståelse for de ulike faginstansers betydning i håndtering av komplekse problemstillinger kan være viktig for en helhetlig oppfølging.

Kommunehelsetjenesten

Ved å komme i gang tidlig med behandling av veteraner som har stressrelaterte plager vil man i de fleste tilfeller klare å forhindre at plagene utvikler seg til kroniske psykiske lidelser. Ved å ha kompetanse på dette feltet vil hjelpeapparatet lettere kunne fange opp problemer slik at behandling kan iverksettes tidlig.

For en rekke veteraner oppleves det som viktig at helsepersonellet besitter et minimum av kunnskap om hva internasjonal tjeneste innebærer. Kursing av helsepersonell med tanke på dette er derfor viktig.

Forsvaret har tilrettelagt for at den enkelte veteran kan få overført sin helsejournal fra sin tjeneste i Forsvaret til fastlege eller andre helseinstitusjoner, hvis vedkommende ønsker dette. Forsvaret har dessuten et begrenset helsetilbud til veteraner i Forsvarets sanitet ved Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS) og ved Nasjonal militærmedisinsk poliklinikk (NMP). Dette er et supplement til sivil helsevesen og et lavterskeltilbud for veteraner fra internasjonale operasjoner.

For informasjon, ressurser og kurs, se «Kommunehelsetjenesten» i kapitlet om ivaretagelse.

SKOLE OG BARNEHAGE

Dialog mellom hjemmet og skolen, og/eller barnehagen, er helt avgjørende for å kunne følge

opp utfordringer hos barn og ungdom med foreldre som skal eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner.

For informasjon, ressurser og kurs, se «Skole og barnehage» i kapitlet om ivaretagelse.

FAMILIE

Familievernkontorene vil kunne komme i befatning med personer som skal eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner. Forsvaret tilbyr sitt personell samlivskurs i forbindelse med internasjonal tjeneste.

Barne-, ungdoms- og familieetaten (BUFetat) har etablert et prøveprosjekt med et eget kompetansemiljø for veteransaker ved Familievernkontoret Innlandet, avdeling Hamar. Hvem kan kommunen støtte seg på (ressurser):

- Forsvarets veteran tjeneste
- RVTS
- Familievernkontoret Innlandet, avdeling Hamar

DPS OG BUP

Både Distriktspsykiatrisk senter (DPS) og barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) vil kunne komme i befatning med veteraner, deres familier og barn.

Som for annet helsepersonell vil det kunne være av betydning å ha noe kunnskap om hva internasjonal tjeneste innebærer og de særskilte utfordringer og problemer som kan følge av denne tjenesten.

Informasjon om veteraner og internasjonale operasjoner:

- Forsvarets veteran tjeneste og Forsvarets sanitet
- RVTS

Hvem kan kommunen støtte seg på (ressurser):

- Forsvarets veteran tjeneste
- RVTS

Kurs for å gi helsepersonell kompetanse på veteranrelaterte problemstillinger:

- RVTS

NAV

I tillegg til lokalkontorene har NAV et eget kompetansemiljø for veteransaker ved NAV Elverum. Det er også en egen veterankontakt ved NAV Oslo.

De lokale NAV-kontorene kan ta kontakt med kompetansesenteret for råd og veiledning i saker som angår veteraner. Veteraner over hele landet kan ta kontakt med kompetansemiljøet ved NAV Elverum.

Informasjon om veteraner og internasjonale operasjoner:

- Forsvarets veteran tjeneste
- RVTS

Hvem kan kommunen støtte seg på (ressurser):

- Forsvarets veteran tjeneste
- RVTS

Kurs for å gi kommunalt personell kompetanse på veteranrelaterte problemstillinger:

- RVTS

komme i befatning med veteraner, deres familier og barn.

DPS tilhører spesialisthelsetjenesten og har hovedansvaret for tilbudet innen psykisk helsevern for voksne.

Som for annet helsepersonell vil det kunne være av betydning å ha noe kunnskap om hva internasjonal tjeneste innebærer og de særskilte utfordringer og problemer som kan følge av denne tjenesten.

RVTS, Forsvarets sanitet og Forsvarets veteran tjeneste kan også her bistå.

DPS BUP

Både Distriktpsikiatrisk senter (DPS) og barne- og ungdomspsikiatrisk poliklinikk (BUP) vil kunne

TILTAK OM OPPFØLGING I KONGSVINGERREGIONEN

Kommunene i samarbeid med lokale veteraner arrangerer årlige temakvelder. Bibliotekene i kommunene kan benyttes som møteplass.

Kommunene bør etterstrebe å etablere et samarbeidsforum med veteranorganisasjoner, NAV og Bufetat og andre offentlige instanser for å øke kompetansen rundt veteranene og deres pårørende.

Lokale NAV-kontor kan/bør ta kontakt med kompetansesenteret ved NAV Elverum for råd og veiledning i saker som angår veteraner.

FORSVARETS TILBUD

Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har et oppfølgingsansvar, som et supplement til kommunen, i ett år etter hjemkomst. Noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet.

Det er viktig å etablere et godt sivil-militært samarbeid der hvor dette faller naturlig. Kommuner bør følgelig ha et lokalt samarbeid med Forsvaret der de har avdelinger. Forsvarets veterantjeneste vil alltid kunne være et kontaktpunkt for kommunene.

FØR, UNDER OG ETTER OPERASJONEN

Før utreise arrangerer Forsvaret fellessamling for soldatene og deres familier. Her får familien informasjon om operasjonen og sikkerhetssituasjonen. De får også tips og råd om hvordan best ta vare på barn og forhold. Familien får også møte andre pårørende.

Under utenlandstjenesten har Forsvaret en 24-timers kontaktttelefon for pårørende. Via denne telefonen kan viktige beskjeder formidles til de som er ute. Forsvaret arrangerer familiesamlinger underveis der det er hensiktsmessig, og videreformidler informasjon fra operasjonsområdet til de pårørende.

På vei hjem fra operasjonen har de tjenestegjørende som regel et opphold på to til tre dager, kalt mellomlanding. Overgangen til livet hjemme er ofte stor. Under mellomlanding gjennomføres det debrief, samtale med psykolog og erfaringsinnhenting. Ved hjemkomst til Norge holdes en medaljeseremoni for å hedre soldatene. De pårørende inviteres til seremonien.

Året etter hjemkomst har Forsvaret et oppfølgingsansvar. Etter tre til seks måneder får alle en henvendelse fra Forsvaret. Her stilles en del

spørsmål om hvordan den første tiden etter hjemkomst har vært. Etter ett år arrangerer Forsvaret en samling hvor personellet møtes igjen for å dele erfaringer om hvordan det var å komme hjem. Her deltar psykolog. Forsvarets oppfølgingsplikt avsluttes etter ett år fra hjemkomst. Alle kan likevel når som helst kontakte Forsvaret, ved Forsvarets åpen dør (se pkt. 3.3) for spørsmål og informasjon om rettigheter, hjelp og tilbud.

Forsvaret har et begrenset helsetilbud til veteraner, som et supplement til det sivile helsevesenet.

FORSVARETS VETERANSENTER BÆREIA

Senteret på Bæreia, utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier.

Forsvarets veteransenter kan brukes både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner, og tilbyr blant annet:

- Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste.
- Gjensynstreff for avdelinger.

FORSVARETS ÅPNE DØR

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var. Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

Kontakt: pr. e-post til veteraner@mil.no eller telefon 800 85 000 (kl. 0800-1500 på hverdager).

RESSURSER/KONTAKTER

- Veterankontakter:
 - Eidskog: navn, e-post, tlfnr
 - Grue: navn, e-post, tlfnr
 - Kongsvinger: navn, e-post, tlfnr
 - Nord-Odal: navn, e-post, tlfnr
 - Sør-Odal: navn, e-post, tlfnr
 - Åsnes: navn, e-post, tlfnr
- NAV Elverum, kompetansesenter for veteransaker tlf 55 55 33 33
- Forsvarets veteransenter, Bæreia 628 20 100
- Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner, NVIO. Tlf: 800 48 500/94 01 22 00 eller www.kameratstotte.no tlf 800 48 500
 - NVIO Glåmdal, Facebook: NVIO Glåmdal
- Veteranforbundet SIOPS (Skadde i internasjonale operasjoner) tlf 22 69 56 50, e-post post@siops.no
- Veteranforbundet SIOPS (Skadde i internasjonale operasjoner) har utviklet blant annet et behandlernetverk. www.siops.no/veteran
- Bufdir, Tilbud til veteranfamilier i Forsvaret. Les mer på www.bufdir.no

Annet:

- Veteranprosjektet, NHO Service, kobler næringsliv og forsvar. Les mer på www.nhoservice.no.
- «Evaluering av Regjeringens Oppfølgingsplan I tjeneste for Norge», PWC. www.regjeringen.no
- SMART – en App utarbeidet av Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS). Dette er en verktøykasse for å hjelpe veteraner og andre som arbeider i kriseområder med stressmestring. Appen er gratis.

Vedlegg:

MINNESMERKER I KONGSVINGERREGIONEN:

EIDSKOG	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Jerpsetbautaen	Vestmarka Vel
Svenskesteinen	Vestmarka Vel
Veteranbautaen – krigen 18154	Eidskog kommune
Bauta over falne 1940-45 Vestmarka kirke	Eidskog kommune
Oberst Krebs-bauta	Eidskog kommune
Bauta over falne 1940-45 Magnor kirke	Eidskog kommune
Bauta over falne 1940-45 Matrand	Eidskog kommune
Russerbauta – Matrand kirke	FAD

GRUE	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Bauta over falne 1940-45 ved Domma bru	Grue kommune
Bauta over falne 1940-45 Grue kirke	Grue kommune

KONGSVINGER	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Lier-bautaen "Minde om dem som i 1808 og 1814 har kjempet for frihet og fedreland"	Kongsvinger kommune
Lier bauta (2) "Til minne om de tapre faldne 1808-1814"	
Mobekk-bautaen Til minne om trefningen ved Mobekk Skanse den 18. Mai 1808	Anno Museum, Skolemuseet ved Skinnarbøl
Rustad-bautaen Til minne om kampene ved Rustad den 17. April 1940	Kongsvinger kommune
Schiøtz-minnesmerke i Byparken	Kongsvinger kommune
Kurer-Bautaen-Austmarka Til minne om kurer Rolf Sannes, skutt av tyskerne i 1944.	Arbeiderlaget på Austmarka

Krigsminnesmerke i Byparken Til minne om krigens ofre 1940-1945.	Kongsvinger kommune
Sæter-bautaen, reist av soldater på grensevakt 1905.	Kongsvinger og Vinger historielag
Minnesmerke på Tråstad Skanse	Vinger Rotaryklubb
Bauta-minnesstein Til minne om våpenslippet natt til 22. Mars 1945	Kongsvinger historielag
Unifil-monumentet Til minne om falneS i FN's fredsbevarende styrker i Libanon 1978-1998	Forsvaret – Kongsvinger festning
Rustadbautaen, Brandval kirke	

NORD-ODAL	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Sand kirke – Knut Delbekks bauta	Nord-Odal kommune
Sand kirke 1808 - 1814	Nord-Odal kommune
Sand kirke	Nord-Odal kommune
Mo kirke	Nord-Odal kommune
Trautskogen kapell – Per Nylands bauta	Nord-Odal arbeiderparti

SØR-ODAL	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Bauta over falne 1940-45, Strøm kirke	Sør-Odal kommune
Bauta over falne 1940-45, Ullern kirke	Sør-Odal kommune
Bauta over falne 1940-45, Galgeberget	Sør-Odal kommune
Konowstøtta, Kulturhuset Skogtun	Sør-Odal kommune
ÅSNES	
Bauta/minnesmerke	Ansvar
Gjesåsen kirke	
Åsnes kirke	
Åsnes Finnskog kirke	

Oversikt over krigsminnesmerker:
www.digitaltmuseum.no

